

ЧЛАНЦИ И РАСПРАВЕ

С А В А, Епископ моравички

Др ИРИНЕЈ ЂИРИЋ ЕПИСКОП НОВОСАДСКО-БАЧКИ

Епископ др Иринеј (пре монаштва Иван Ђирић) рођен је у Сремским Карловцима 1. маја 1884. године од оца Исидора, српског народног црквеног тајника, и мајке Евелине, рођ. Кречаревић. Врло рано је остао без родитеља. Бригу о њему и његовој браћи преузео је протојереј Милан Ђирић, брат његовог оца. Основну школу свршио је у Сремским Карловцима (1894), гимназију са испитом зрелости у Новом Саду (1902) а богословске науке у Московској духовној академији (1906). Старији школски друг у Академији му је био садашњи Патријарх московски и целе Русије господин Алексије. По завршеном школовању у Духовној академији уписао се на филозофски факултет Бечког универзитета, на коме је 8. јуна 1908. положио последњи строги испит из групе семитских језика са одличним успехом, а сутрадан је промовисан за доктора философије.

Пред Божић 1908. године замонашен је по чину мале схиме у манастиру Хопову. Монашење је извршио настојатељ манастира, архимандрит др Августин (Бошњаковић). На Божић исте године блаженопочивши Патријарх српски Лукијан рукоположио га је за јерођакона. Две године доцније произведен је у чин протођакона, а 1912. године о Божићу за патријаршког архиђакона. За епископа тимочког изабран је једногласно 5. јуна 1919. године. У чин презвитера рукоположио га је и за архимандрита произвео епископ темишварски др Георгије (Летић). Хиротонисан је за епископа 15. јуна исте године у Саборној цркви у Београду. У хиротонији су учествовали: архиепископ београдски и митрополит Србије Димитрије, епископи: велешко-дебарски Варнава, нишки Доситеј, жички др Николај и викар сремско-карловачки Иларион. За епископа тимочког инсталиран је у Зајечару 1. августа 1919. године. На овој епархији епископ Иринеј је остао кратко време. Већ 9. фебруара 1922. устоличен је за епископа бачког, на коме је положају остао до своје смрти.

Априла месеца 1909. године постављен је јерођакон Иринеј за библиотекара Патријарашке библиотеке у Сремским Карловцима. У септембру исте године постављен је за доцента за Стари завет са археологијом и јеврејски језик у Српској православној богословији карловачкој, пошто је успешно одржао пробно предавање на тему дату од савета Богословије: „Данашњи научни резултати о постанку Петокњижја“, а касније и за ванредног и редовног професора. Извесно време

је предавао и литургику. Школске 1911/1912. године предавао је веро-науку у Карловачкој гимназији. Био је, заједно са осталим професорима Богословије, члан посебне комисије за превод Светог писма на српски језик, коју је формирао Свети архијерејски синод. Тридесетог октобра 1920. године изабран је за хонорарног наставника Светог писма Старог завета на новооснованом Теолошком факултету у Београду. Међутим, није био постављен „зато што му Београд није место сталног службовања“.

Ретко је који професор старе карловачке богословије долазио за његовог учитеља са толико нада и очекивања, као што је био случај са његовим доласком. Богослови су имали у њему учитеља кога би могла пожелети свака школа; српска православна богословска књижевност ауторитативног интерпретатора њених учења, и бивша карловачка патријаршија члана, на кога се у свима питањима, како свога унутрашњег живота тако и у односима споља, могла увек ослањати и стварно се је и ослањала у својим најтежим данима. Као професор богословије, а и касније као епископ, радио је вредно на богословској науци. Он је први код нас почео научно обрађивати проблеме из Старога завета, а ти радови заузимају и данас видно место у нашој богословској науци. Врло лепо је један његов ученик рекао да је његовим доласком за професора старе Карловачке богословије оживела не само његова катедра, већ и сама Богословија. Архијакон Иринеј је припадао оној познатој групи професора чијом је заслугом стара Карловачка богословија добила прави факултетски карактер.

Врло рано се епископ Иринеј почео бавити песништвом, иконографијом и белетристиком. Сарађујући у белетристичким листовима потписивао се обично именом Иринеј Хоповски. Дуго година се бавио изучавањем црквеног појања не само нашег, него и византијског, руског и румунског. Спремио је уџбеник црквеног појања за наш Богословски факултет, али рукопис, нажалост, ни до данас није могао бити пронађен. Бавио се целог свог живота и преводилачким радом. Преводио је са јеврејског, латинског, грчког, француског, руског, немачког и мађарског језика.

Као епископ биран је неколико пута за члана Светог архијерејског синода, администрирао је Банатском епархијом у два маха и Тамишварском епархијом дуже време. Године 1927. био је делегат Српске православне цркве у Поткарпатској Русији где му је била поверена мисија уређења Православне цркве. Из овог времена потиче и његово „Архијерејскоје посланије к Карпатороссам“. Епископ Иринеј је долазио у Поткарпатску Русију црквеним пословима још као јерођакон, по налогу патријарха српског Лукијана.

Представљао је Српску православну цркву у Покрету за уједињење цркава („Вера и уређење“), Свеопштем хришћанском савезу за практично хришћанство, Светском савезу за међународно пријатељство помоћу цркава, који га је двапут бирао за председника управног одбора, а 1939. године изабрао га је за председника читаве организације. Године 1930. био је представник наше цркве у Лондону у комисији Ламбетске конференције за уједињење Англиканске и Православне цркве, а исто тако и у заједничкој англиканско-православној научној комисији 1931. године. Епископ Иринеј је био врло утицајан

фактор на свим овим међународним црквеним конференцијама. Заузимао је врло видно место и његова се реч слушала са великим интересовањем. Један његов савременик овако је писао о њему: „Његова висока спрема и његово неуморно деловање у тим покретима стекло му је опште уважење а његово мишљење и предлози бивали су много пута узимани у достојни обзир приликом решавања важних и актуелних питања, која су на дневном реду у овим покретима“.

Када се 1928. године оснивао покрет „Мир путем религија“, изабран је у одбор за даљи рад. Био је члан почасног одбора првог интернационалног религијско-психолошког конгреса у Бечу 1930. године.

Године 1936. председавао је у Новом Саду Предспремној конференцији православних цркава за спремност и израду предмета намењених конференцији штокхолмског васељенског покрета за практично хришћанство, која се састала 1937. године у Оксфорду.

Као члан Комисије за општу сарадњу професора богословља сазвао је и председавао у Новом Саду на првој интернационалној источно-западној богословској конференцији 1929. године. С пуним правом је ондашња црквена штампа рекла да „главна заслуга за одржавање оваквих веза са иностраним братским црквама припада епископу Иринеју, који је стварни *spiritus agens* свих оваквих идеја и покрета“.

Видног учешћа је узео епископ Иринеј у развијању добрих односа између наше и других братских православних цркава. Тако је 1932. године у друштву са епископом охридско-битолским др Николајем ишао у Бугарску тражећи тачку зближења, а 1938. године са митрополитом загребачким Доситејем. У Бугарској га видимо поново, као делегата Српске православне цркве, на прослави светог Јована Рилског, у мају месецу 1946. године, у пратњи протојереја Томе Дајковића, садашњег високопреосвећеног митрополита црногорско-приморског Данила. Том приликом је један одговорни функционер у Софији рекао „да су Егзарх г. Стефан I и преосвећени епископ бачки г. Иринеј били први, који су успешно покренули питање зближења и одржавање најприснијих сестринских односа двеју Православних цркава — српске и бугарске. Оба двојица су велики заточници тога зближења и неуморно су делали и сада делају на томе пољу“. Године 1933. епископ Иринеј је, са преосвећеним епископом тимочким др Емилијаном, у званичној мисији посетио Васељенског патријарха и Свети синод Цариградске цркве.

По позиву у разна времена је проповедао или говорио у Берну, Упсали, Штокхолму, Софији, Авињону, Ерфурту, Паризу, Лондону, Дарби-у, Единбургу и Глазгову. Држао је два предавања на Упсалском (1927) и једно предавање на Берлинском универзитету (1931).

Живот епископа Иринеја текао је све до II светског рата нормално и без неких већих тешкоћа и брига. Окупацијом Бачке, у априлу 1941. године, његова епархија је отсечена од Патријаршије и заједно са Будимском и Мукачевско-прјашевском нашла се у саставу једне друге државе. Много невоља, брига, бола и жалости донео је рат и епископу Иринеју. Многи су невини изгубили своје животе а велики број његових епархиота (нарочито оних који су насељени у Бачку после I свет. рата), нашао се у заробљеништву, разним логорима и рудницима. Веома топло се он обраћа, 1943. године о Божићу, тој деци својој „синовима зароб-

љеним у ропству, сужњим у тамницама, затвореним у околима, и онима који су у рудницима и на тешким радовима: удовицама и сирочади, болнима у болницама, и свакој души хришћанској, невољној и изнуреној“ . . . Но, није се стало само на речима утехе. „Требало је хитно организовати дело помоћи у целој Епархији. Помоћ је била потребита врло многим. Једни изгубише стараоце заувек или привремено, ако су само доспели у ропство или су куда на друго место отргнути од својих породица. Други осташе без зараде, без средстава да издржавају своје породице. Трећи изгубише домове. Многи се нађоше скупљени у околима (логорима), многи опет изгубише способност за рад, а други оболеше. Напослетку, нађоше се многи и такви који осташе без иког и без ичега“.

Заслугом епископа Иринеја подручне му црквене општине уз помоћ женских удружења, нарочито Хришћанске заједнице, организовале су давање сталне месечне помоћи најпотребнијима, бесплатну лекарску помоћ, правну помоћ и помоћ у одећу, обући и храни. Из логора су пренета деца у српске домове широм целе Епархије. Смештено је 2800 деце и преко 180 мајки са одојчадима у 55 црквених општина. Како је у логорима доста деце оболело од туберкулозе, све црквене општине оснивају и заједнички издржавају нарочиту болницу у Новом Саду. Ова епархијска здравствена установа имала је првокласне лекаре и била је ванредно добро снабдевена. Епископ Иринеј иде и даље. Спасавала из логора старије људе и жене, које је народ оберучке примио у своје домове. О Божићу 1942/43. године он похваљује ревност своје пастве на спасавању и помагању ближњих и каже: „Смирености мојој велика је утеха што могу да посведочим да сте познали и примили Христа у свој дом чим је закуцао на врата ваша. Јер штогод учинисте благочастивој браћи својој, људима, женама, деци што пострадаше у ратним приликама, оставши без дома својега, њему учинисте. Заиста, сваке је похвале достојно како се такмиче и појединци и црквене општине да помогну ближњима својим; заиста се открива и топлота и лепота срдаца ваших када примате сироче из логора, оснивате, уређујете и помажете болницу за болну дечицу и омладину. Ваша љубав и ваше старање за ближње јавља се као светао зрак и топао луч у тамни најстрашнијега рата откада је света и века. Али у тој тамни тим јаче сија, и тим топлије греје. Не знам о коме да говорим, да ли о појединцима или о црквеним општинама! Не знам коме, или којим општинама пре да одам хвалу; да ли пре да похвалим одушевљење и труд великих црквених општина или да истакнем пожртвованост малих. Да ли да се пре дивим оним богатима који не пожалише блага својега и дадоше обилне прилоге, или да с врелим сузама у очима благодарим сиромасима, који поред све своје оскудице, узеше и сами још сиромашније дете да му буду и отац и мајка. „Подај сиромасима, и имаћеш благо на земљу“. Непропадљиво богатство чека богате, који не пожалише трошнога блага земаљскога; а колика је тек награда већ сада сиромашној жени која узнебо дете, када из његових уста чује најдрагоценију реч: „мајко“.

Сваки нови дан доносио је епископу Иринеју у оним смутним временима и нове проблеме. Зато он пише, 10. јуна 1943. године, једном свом пријатељу: „Имам нових тешких брига. Таман смо збринули децу

из логора, и сада збрињавамо и старије, почеше позивати наше људе на војни рад.

Мени лично је нарочито тешко, јер сва беда долази до мене. Чиним све што могу да сваком олакшам невољу.

И тако се дешава оно што сам предвидео у говору своје приликом своје хиротоније, када сам рекао: До сада сам био доле у заветрини, сада сам се попео на брег где ће са свију страна да ме шибају ветрови“.

Године 1950. епископ Иринеј је озбиљно оболео. Болест је трајала пуних пет година. За време своје тешке болести често се овако молио: „Дај, Господе, да се теби вратимо пре него што се у земљу вратимо“. Петог априла 1955. године преселио се у вечност овај велики јерарх, монах у правом смислу речи, чија је схима заиста била анђелска, монах који је целог свог подвижничког живота горео на свећњаку Српске православне цркве и сагорео као ретко добар, честит, незлобив и узоран војник Христов.

Сахрањен је у крипти Саборне цркве у Новом Саду 7. априла.

*
* *
*

Епископ Иринеј нигде није објавио библиографију својих радова. Приликом израде ове библиографије прегледали смо часописе и публикације за које смо претпостављали да је у њима сарађивао. Бићемо захвални свакоме ко би нам ову библиографију, евентуално, употпунио и допунио.

1898.

1. Песме Ивана Ђирића. Нови Сад 1898, 67.

1905.

2. И. Н. Потапенко: Ваистину васкрс. Бранково коло XI, 1905, 461—469. Потписано: И. И. Ђ. Превод с руског.

1907.

3. Псалми из Часловца. Тумачење. Богословски гласник XI, 1907, 170—177, 289—297, 369—375; XII, 3—24, 145—163, 273—318; XIII, 1908, 3—19.

1908.

4. Песма о цару и невести. Превод и тумачење 44. (45) псалма. Богословски гласник XIII, 1908, 129—136.
5. Књига пророка Амоса. Превод и тумачење. Богословски гласник XIII, 1908, 150—163, 281—311; XIV, 3—25, 129—155, 257—269.
6. Zu Hab. I, 9 (megammat penehäm qadima). Biblische Zeitschrift. Sehster Jahrgang. Freiburg im Breisgau 1908, 169—171.
Rec.: Богословски гласник XIII, 1908, 268—269, В. Максимовић.
7. Gustav Falke: Молитва. Бранково коло XIV, 1908, 655. Превод с немачког.

8. Вељко Миросављевић: О Палестини и старим Јеврејима. Помоћна књига за изучавање библијске историје за ученике и ученице средњих школа. Ср Карловци 1907. Богословски гласник XIII, 1908, 106—109 (приказ).
9. Сан [песма] Бранково коло XIV, 1908, 267.
10. Из Гетеова Фауста. Бранково коло XIV, 1908, 737, 749—751, 766—768; XV, 1909, 70.
11. Леттин случај [приповетка]. Бранково коло XIV, 1908, 797—799.
12. Приказ расправе проф. Јох. Мадера „Апостоли и браћа Господња“. Богословски гласник XIV, 1908, 367—370.

1909.

13. Основне мисли религије и модерне науке. Богословски гласник XVI, 1909, 33—35. Потписано: Dr И. Ђ.
14. Проповед говорена 2. августа о преносу моштију архиђакона Стефана на слави у Манастиру Хопову. Богословски гласник XVI, 1909, 140—143.
15. Протопресвитер Сава Теодоровић: Православна Догматика са апологетичким разјашњењима за више разреде средњих школа и препарандија. Земун 1909. Богословски гласник XVI, 1909, 143—147 (приказ).
16. Из богословске терминологије. Бранково коло XV, 1909, 240.
17. Растанак [приповетка]. Бранково коло XV, 1909, 673—675.
18. Решен проблем [приповетка]. Бранково коло XV, 1909, 99—101.
19. У дубинама [приповетка]. Бранково коло XV, 1909, 418—420.
20. Из Арањева „Толдије“ (песма прва, друга и трећа). Бранково коло XV, 1909, 133—134, 261—262; XVI, 1910, 492.

1910.

21. Zu Am. 5, 6 und 7. Biblische Zeitschrift. Achter Jahrgang. Freiburg im Breisgau 1910, 133—134.
Рес.: Богословски гласник XVII, 1910, 382, В. М[аксимовић].
22. Библија и проповједништво. Српски свештенички календар за просту годину 1910. Уредно протојереј Василије Николајевић, парох иришки. Нова Градишка 1910, 41—45.
23. Паримије. Богословски гласник XVII, 1910, 43—49, 81—93, 179—188, 345—356; XVIII, 274—284, 512—521; XIX, 1911, 22—35.
24. Ст. Ст. Мокрањац: Српско Народно Црквено Појање I. Осмогласник. Београд 1908. 286. Богословски гласник XVII, 1910, 73—76 (приказ).
25. Проповед говорена 24. фебруара у храму св. апостола Петра и Павла у Карловцима. Богословски гласник XVII, 1910, 59—63.
26. Проповед говорена 14. марта у храму св. апостола Петра и Павла у Карловцима. Богословски гласник XVII, 1910, 216—220.
27. Проповед говорена 21. новембра на Ваведеније Пресв. Богородице о црквеној слави у св. ваведенском храму карловачком. Богословски гласник XVIII, 1910, 461—476.
28. Достојно [песма] Бранково коло XVI, 1910, 616.

1911.

29. Проповед на Велики петак. Богословски гласник XIX, 1911, 295—298.
30. Проповед на Усекованије 1911. г. у карловачкој св. Саборној цркви. Богословски гласник XX, 1911, 222—225.
31. Доситеј као богослов. Бранково коло XVII, 1911, 189—192.
32. Увод у књигу о судијама. Богословски гласник XXI, 1912, 1—25, 113—144.
33. Женске у Библији. Богословски гласник XXI, 1912, 325—343. Посебно: Ср. Карловци, 1912, стр. 21.
34. Проповед говорена на св. оца Николаја у св. николајевској саборној цркви карловачкој. Богословски гласник XXI, 1912, 76—79.

35. Sveto Pismo Staroga i Novoga Zavjeta. Preveo i bilješke prikupio Dr Valentin Čebušnik. Izdao Zbor Duhovne Mladeži Zagrebačke. Svezak I. Zagreb 1911, 455. Богословски гласник XXII, 1912, 299—300 (приказ).
36. Светл. Милан Н. Милутиновић, парох београдски, Служба шеснаесторице пророка, Београд 1910, 299. Богословски гласник XXII, 1912, 364—366 (приказ).

1913.

37. Књига пророка Захарије. Превод и тумачење. Богословски гласник XXIII, 1913, 129—148, 225—237.
38. Смрт и погреб Њ. Св. Патријарха Лукијана. Богословски гласник XXIV, 1913, 228—248.
39. Прича једнога просјака. Бранковс коло XIX, 1913, 195—204. Потписано: Иринеј Хоповски.
40. После рата [приповетка] Бранково коло XIX, 1913, 329—331. Потписано: Иринеј Хоповски.

1914.

41. Проповед приликом освећења обновљеног храма у Старим Бановцима у недељу Отаца 22. децембра 1913. године. Богословски гласник XXV, 1914, 65—68.
42. Прослава 1600-годишњице миланског едикта у Нишу. Богословски гласник XXV, 1914, 87—89. Потписано: А. И.
43. Парница против Руса у Мармарош-Сигету. Богословски гласник XXV, 1914, 183—187. Потписано: А. И.
44. Смрт и погреб блаженопочившег Епископа Михаила. Богословски гласник XXV, 1914, 272—279. Потписано: А. И.
45. Govor на погребу ратара Петра Недељковића, убијенога у једној карловачкој крчми у недељу 9/22. марта о.г. Богословски гласник XXV, 1914, 336—339.
45. Другови [приповетка] Бранково коло XX, 1914, 33—38. Потписано: Иринеј Хоповски.

1918.

47. Предговор преводу Акатиста пресветој Богородици [заједно са Л. Мирковићем]. Акатист пресветој Богородици, Сремски Карловци 1918, 3—4.

1919.

48. Архијерејска посланица при ступању на епископску катедру. Ср. Карловци 1919, 8.

1921.

49. Архијерејска посланица о Божићу 1921. Ср. Карловци 1921, 9.
50. Архијерејска посланица о светковању суботе или недеље. Ср. Карловци 1921, 16.
51. Реч Његовог Преосвештенства Господина Иринеја, Епископа тимочког, коју је изговорио у Нишу 22. августа (4. септембра) 1921. год. на дан тужне, величанствене свечаности преноса покупљених светлих остатака стотине „братском“ бугарском руком побијених српских свештеника, по разним гудурама и склонитим местима у околини Ниша и Беле Паланке, крајем 1915. године. Гласник, службени лист Српске православне патријаршије II, 1921, 285—287.

1922.

52. Архијерејска посланица о Божићу 1922. Сремски Карловци 1922, 7.
53. Вечерње молитве. Нови Сад 1922, 95. Превод с грчког.
54. Некоји религиозни типови. Нови лист Београд 1/1922—23, 229, 2—3; 249/251, I Прилог, 2.

1923.

55. Архијерејска посланица о Божићу 1923. Ср. Карловци, 8.

1924.

56. Архијерејска посланица о Божићу 1924. Ср. Карловци 1924, 8.

1925.

57. Архијерејска посланица о Божићу 1925. Ср. Карловци 1925, 8.
58. О страшном суду. Служба месопусне недеље. Сремски Карловци 1925, 24. Превод с грчког.

1926.

59. Архијерејска посланица о Божићу 1926. Ср. Карловци 1926, 8.
60. Библијско казивање о постању света (Предавање на Народном универзитету у Београду). Богословље I, 1926, 107—140 и посебно: Београд 1926, 36. Rec.: Духовна култура, Софија 1930, април, књ. 42, 80—87, Иван Марковски.
61. Говор Преосвештенога Епископа бачког Г. Дра Иринеја, приликом отварања епархијске скупштине у Новом Саду 22. јануара (4. фебруара) 1926. године. Нови Сад 1926, 16.

1927.

62. Архијерејска посланица о Божићу 1927. Ср. Карловци 1927, 8.
63. Архијерејскоје посланице к Карпатороссам. Ужгород 1927, 4.
64. Лозанска конференција. Богословље II, 1927, 241—259.

1928.

65. Архијерејска посланица о Божићу 1928. Нови Сад, 8.
66. Вечерња служба у Недељу свете Педесетнице. Нови Сад 1928, 23. Превод с грчког.
Rec.: Весник, Београд 1928, Бр. 24, 3—4.
67. Опширна правила св. Василија Великог. Духовна стража I, 1928, 1—6, 89—98, 177—184, 253—260; II, 1929, 1—5, 89—93, 169—172, 249—253; III, 1930, 1—10, 88—92, 165—174. Превод с грчког.
Rec.: De Oriente, studia et libri. Roma 1930, Vol. XIII-2. Num. 61.

1929.

68. Архијерејска посланица о Божићу 1929. Нови Сад 1929, 8.
69. О бачким епископима пре сеобе. Гласник Историјског друштва у Новом Саду II, 1929, 407—408.
70. Интернационални црквени покрети. Стари орао, велики илустровани календар за 1929. годину. Нови Сад 1929, 26—28.
71. Под маљем. Позоришна игра у једном чину. Издање Савеза трезвене младежи. Београд 1929, 31.
Rec.: Novi Život, List za bezalkoholnu kulturu, knj. I, Zagreb 1929, 28—29. Dr. Vrhovac.

1930.

72. Архијерејска посланица о Божићу 1930. Нови Сад 1930, 8.
 73. Ламбетска конференција и уједињење црква. Гласник Српске православне патријаршије, Сремски Карловци 1930, 342—361. Превод с енглеског.
 74. Смисао свештенотученичког тропара. Гласник Српске православне патријаршије, Сремски Карловци 1930, 329—330.

1932.

75. Архијерејска посланица о Божићу 1932. Нови Сад 1932, 8.
 76. Говор Преосвештенога Епископа бачког Г. Дра Иринеја, приликом отварања Епархијског савета у Новом Саду 10. новембра (28. октобра) 1932. године. Нови Сад 1932, 20.
 77. Смрт Вибије Перпетуе. Драма у једном чину, у стиховима. Нови Сад 1932, 75. Потписано: Иринеј Хоповски.
 Рес.: Духовна стража V, 1932, 61—62; Српски књижевни гласник, НС, књ. XXXVII, Бр. 5, 387, Л. Ц.

1933.

78. Архијерејска посланица о Божићу 1933. Нови Сад 1933, 8.
 79. Говор Њ. Пр. Епископа бачкога на дан Уједињења народнога 1. децембра у новосадској катедрали. Гласник Српске православне патријаршије, Сремски Карловци 1933, 787—789.
 80. Одлуке Заједничке православно-англиканске богословске комисије. Годишњак и календар Српске православне патријаршије за просту 1933 годину, Срем. Карловци 1932, 65—69.

1934.

81. Архијерејска посланица о Божићу 1934. Нови Сад 1934, 8.
 82. Das Sozialethos des Orthodoxen Christentums. Kirche. Bekenntnis und Sozial-ethos, Genf 1934, 33—40.
 83. Социјална етика православног хришћанства. Духовна стража VII, 1934, 65—71.

1935.

84. Архијерејска посланица о Божићу 1935, Нови Сад 1935, 8.
 85. О св. Сави као верском човеку (Предавање, одржано на светосавској прослави, коју је приредило удружење пријатеља уметности „Цвијета Зузорић“ у Београду 24. јануара 1935). Духовна стража VIII, 1935, 1—9.

1936.

86. Архијерејска посланица о Божићу 1936. Нови Сад 1936, 8.
 87. Црквене песме у српском преводу. Духовна стража IX, 1936, 234—235. Превод с грчког.
 Напомена: Епископ Иринеј је превео с грчког све васкрсне (недељне) службе. Рукопис је сачуван.

1937.

88. Архијерејска посланица о Божићу 1937. Нови Сад 1937, 8.

1938.

89. Архијерејска посланица о Божићу 1938. Нови Сад 1938, 8.

1490.

90. Архијерејска посланица о Божићу 1940. Нови Сад 1940, 7.
91. Порука претседника светског савеза за пријатељство цркава. Гласник Српске православне цркве, Београд 1940, 88—89. Исто и у Духовној стражи XIII, Сомбор, 1940, 1—4.
92. Др Душан Глумац, професор универзитета, Граматика старојеврејскога језика. Издање пишчево. Београд 1937—1939. Богословље XV, Београд 1940, 137—139 (приказ).

1942.

93. Архијерејска посланица о Божићу 1941 (1942). Ујвидек 1942, 7.
94. Недеља Свете Педесетнице — празничне службе. Ујвидек 1942, 417. Рес.: Гласник, службени лист Српске православне цркве, Београд 1948, 338, Владимир Дакић, протојереј.
95. Како је Господ посетио сељака. Божићна прича Н. С. Љескова. Календар Српске православне Епархије бачке за просту 1942, Ујвидек, 82—94. Превод с француског.
96. Беседа светога Василија Великога о четрдесеторици светих мученика, мучених у језеру код Севастије Марта 9. Календар Срп. прав. Епархије бачке за 1942, 99—108. Превод с грчког.
97. Из црквених песама. Календар Срп. правосл. Епархије бачке за 1942, 119—142. Превод с грчког.
98. Из књиге о Варламу и царевих Јоасафу. Човек и његова три пријатеља. Календар Срп. правосл. Епархије бачке за 1942, 154—157. Превод с грчког. Непотписано.
99. Молитва Господу Исусу. Календар Срп. правосл. Епархије бачке за 1942, 46. Превод с грчког. Непотписано.
100. Молитве [светилничне, прва и друга]. Календар Срп. правосл. Епархије бачке за 1942, 158. Превод с грчког. Непотписано.

1943.

101. Архијерејска посланица о Божићу 1942 (1943). Ујвидек 1943, 8.
102. Стихира преп. Јована Дамаскина. Календар Српске православне Епархије бачке за просту годину 1943, Ујвидек, 79.
103. Песма светога Амвросија, епископа медиоланскога (333 или 340—397). Календар Срп. правосл. Епархије бачке за 1943, 205—206. Превод с латинског.

1944.

104. Архијерејска посланица о Божићу 1943 (1944). Ујвидек 1944, 7.
105. Молитва. Календар Српске православне Епархије бачке за преступну годину 1944, Ујвидек 1944, 62. Превод с француског.
106. Псалом [песма]. Календар Српске православне Епархије бачке за 1944, 87 и Црква, календар Српске православне патријаршије за преступну годину 1948, Београд 1948, 23.
107. Свети Јован Крститељ, Календар Срп. правосл. Епархије бачке за 1944, 103—131.
108. К. С. Ф. Тертулијан, Мученицима. Календар Срп. правосл. Епархије бачке за 1944, 153—158. Превод с латинског.
109. Из осмогласника гл. 1. У суботу на великом вечерњу догматик. Календар Срп. правосл. Епархије бачке за 1944, 227. Превод с грчког. Непотписано.

110. Волна матери. (Луа BERGER) Гласник Српске православне цркве, Београд 1947, 168. Превод с латинског.

Напомена: Познато нам је да је епископ Иринеј, као професор Карловачке богословије, написао *Библијску историју* коју су, у литографисаним табацима, издали богослови. Нажалост, до ових табака нисмо могли доћи.

Z u s a m m e n f a s s u n g

DR SAVA VUKOVIĆ, BISCHOF VON MORAVIZA

Dr. IRINEJ ĆIRIĆ BISCHOF VON NOVI SAD UND BAČKA

Bischof Irinej (weltlicher Name: Ivan) wurde am 1 Mai 1884 in Sremski Karlovci geboren. Nachdem er das Abiturientenexamen am Gymnasium bestand, nahm er seine theologischen Studien an der Akademie in Moskau in Angriff. Nach der Beendigung dieser Akademie studierte er die Semitologie an der Universität Wien, wo er zum Doktor der Philosophie promoviert wurde.

Zuerst wirkte Dr Irinej mehrere Jahre als Professor am Priesterseminar in Sremski Karlovci. Als er nachher im Jahre 1919 zum Bischof gewählt und geweiht wurde, übernahm er die Diözese von Timok, von wo er drei Jahre später in die Diözese von Novi Sad und Bačka verlegt wurde. Auf diesem Posten blieb er bis zum Tode am 5 April 1955.

Während seines ganzen Lebens hat sich Dr Irinej mit der Wissenschaft fleissig abgegeben. Als der Erste in der serbischen Kirche behandelte er alttestamentliche Probleme wissenschaftlich. Alttestamentliche Bibeltexte übersetzte er aus dem Hebräischen und gab nötige Kommentare. Mit dem Erfolg übersetzte er auch liturgische Texte, die er mit eigenen Kommentaren versah. Jahrelang erforschte er ebenso die geistliche Musik der serbischen, byzantinischen, russischen und rumänischen Kirche.

In der serbischen Kirche war Bischof Irinej einer der hervorragendsten Bischöfe. Deshalb vertrat er die serbische Kirche an vielen Internationalen Konferenzen und Kongressen. Er war auch in der ökumenischen Bewegung sehr stark engagiert. Er wirkte in der Richtung der Annäherung mit der anglikanischen Kirche und der Entfaltung und Vertiefung der brüderlichen Beziehungen zwischen den orthodoxen Landeskirchen. In vielen europäischen Zentren, wie in Bern, Stokholm, Paris, London, Erfurt, Sofia, Avignon, Darbi, Upsala und Glasgow hielt er die Gastvorträge = und Predigten.

Über seine wissenschaftliche und literarische Wirksamkeit zeugt übrigens die beigelegte Bibliographie am besten.

САВВА, ЕПИСКОП МОРАВИЧКИИ

Др ИРИНЕЙ ЧИРИЧ
ЕПИСКОП НОВОСАДСКО-БАЧКИИ

Епископ Ириней (до монашества Иван) Чирич родился в Сремских Карловцах 1 мая 1884 года. Окончив гимназию он поступает в Московскую духовную академию, по окончании которой изучает семитологию в Венском университете, где со временем достигает звание доктора философских наук.

До своего избрания в епископы он долгое время состоит преподавателем в Карловачкой семинарии. В 1919 году он избирается в епископы Тимочкой епархии, а спустя три года делается епископом Новосадско-Бачким на кафедре которого остается вплоть до своей смерти, последовавшей 5 апреля 1955 года.

В течении всей жизни Др. Ириней Чирич усердно трудился на поле богословской науки. Он был первым в Сербской Православной Церкви начавшим научно обрабатывать ряд проблем из области Ветхого Завета. Он переводит с еврейского языка библейские старозаветные тексты, давая им надлежащая объяснения, а также удачно переводит различные литургические тексты, снабжая их многими комментариями. Кроме того целый ряд лет он посвящает деятельному изучению церковного пения как своего сербского, так и византийского, русского и румынского.

Как фигура он несомненно является одним из наиболее eminentных епископов своего времени, отчего и был частым представителем Сербской Православной Церкви на многих международных церковных конференциях. Владыка был весьма активен и в работе экуменического движения. Трудился над сближением с Англиканской Церковью и на поле развития братских отношений с другими Православными Церквями. По приглашениям, в различное время, читал лекции и проповедывал во многих центрах Европы: в Берне, Упсали, Стокгольме, Софии, Авиньёне, Эрфурте, Париже, Лондоне, Дарби и Глазгове. О его научной и литературной работе лучше всего свидетельствует его библиография, приложенная в конце статьи.